

Franz Wolf David Lohtsack

Collegii Theologici Disputatorii, Disputatio Prima De Theologia

Rostochii: Richelius, 1696

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn740902482>

Druck Freier Zugang

RU theol. 30.Sept. 1696

Wolf, Francisco

XXVII
I. N. J.

COLLEGIJ THEOLOGICI
DISPUTATORII,
DISPUTATIO PRIMA
DE
THEOLOGIA,

283
Quam
adspirante DEIT. O. M. gratia, consensu
Pl. Rev. Facult. Theol.

PRÆSIDE
FRANCISCO WOLFIO,

TH. D. & P. P. Collegij Senatorii Seniore,
Pastore ad D. Mariæ & R. Min. Rostoch.
Directore,

publico Eruditorum Examini
IN ACROATERIO THEOLOGORUM
subjecturus est

M. DAVID *Bothsack*
Stetin.

ROSTOCHII,

Typis JACOBI RICHELII, Ampliff. Senat. Typogr.
Anno 1696. d. 30. Sept.

COLLEGIUM THEOLOGICUM
BRUNSVIGIENSE
DISPUTATIO PRIMA

THEOLOGIA

FRANCISCO WOLFFIO

IN ACADEMIA THEOLOGICA
PUBLICO BRUNSVIGIENSIS

M. DAVID
ROSTOCKI

§. 1.

Theologia vi vocis notat λόγον περί τῶ θεῶ.

§. 2. Ut vero à Theologiâ homo vocetur Theologus, ex usu loqvendi non sufficit qualiscunqvè de DEO & rebus divinis cognitio, qvalis etiam cadit in idiotas, sed requiritur accuratior illa & habitualis, qva DEum &

res divinas cognoscimus, eas alios docere, confirmare & defendere possumus.

§. 3. Quæ dogmata tradit, probat & defendit falsa, ea nomen Theologiæ absolutè & propriè loqvendo non meretur, sed non nisi impropiè & cum addito alienante vocatur Theologia falsa. Ut aurum falsum non est aurum, nec homo mortuus homo, ita nec theologia falsa est theologia.

§. 4. Sola igitur Theologia vera est Theologia.

§. 5. Sicut autem DEus omnium perfectissimam sui rerumqve divinarum habet notitiam, ita & perfectissimo modo Theologia est in DEO, cæterum non ut habitus sive Accidens, sed cum ipsa essentia DEI est identificata, adeoque DEO realiter est essentialis.

§. 6. Quatenus vero hæc in DEO Theologia, suiqve cognitio, est exemplar qvoddam, adqvod omnis Theologia creaturarum intelligentium est conformanda, quæqvè tunc demum vera, qvando huic exemplari, qvod

in DEO est, conformis, eatenus dicitur Theologia ἀρχέτυπον
five exemplaris. Et illa Creaturarum, quæ ad hoc Exem-
plar in DEO est expressa, dicitur Theologia ἑκτύπον.

§. 7. Ἀρχέτυπον illa datur in DEO per essentiam, & in
humana Christi natura per Unionis gratiam, quamvis & in
eâ ἑκτύπον locum habeat in gradu eminentiori.

§. 8. In aliis Creaturis ἀρχέτυπον locum non habet, sed
sola ἑκτύπον.

§. 9. Sed missâ ab hoc loco Theologiâ exemplari, se-
questratâ etiam Theologiâ ἐκτύπων Angelorum & hominum
jam beatorum, quos comprehensores vocant, agemus de
Theologiâ hominum viatorum præcipuè post lapsum, five
hominum peccatorum.

§. 10. Hi cognoscunt DEum & res divinas, eas docent
probant & defendunt ex duplici lumine aut (1) ex lumine na-
turæ aut (2) ex lumine gratiæ five revelationis divinæ. Lu-
men naturæ est habitus mentis lumini analogus, homini ad
cognoscendum de lege naturæ relictus beneficio cujus per se
nota apprehensis terminis sine omni discursu ilico innotescunt
& etiam conclusiones ex naturæ & rationis principiis
deducuntur & cognoscuntur.

§. 11. Habitus Theologiæ ex lumine naturæ pendens
dicitur Theologia naturalis. Qui vero pendet à revelatio-
ne divina, dicitur Theologia revelata & supernaturalis.

§. 12. Theologiam naturalem distinguunt in insitam
& acquisitam.

§. 13. Insita non dicit nudam meramque potentiam
cognoscendi DEum, sed præter potentiam importat perfe-
ctionem illam, cujus beneficio apprehensis terminis sta-
tim intellectus immediatè & sine discursu, aut expectatâ aliâ
quodam probandi ratione, ad propositionis alicujus de DEO
assensum se determinare potest v. g. ad hujus: DEus est.

Hanc

Hanc perfectionem intellectus vocare solent nunc lucem inge-
nitam vel naturâ insitam; nunc lumen quoddam intelligibile,
nunc lucem & notitias divinitus sparsas in mentibus nostris,
& quia per modum habitus perficit intellectum ei; constan-
tissimè inhæret, vocant etiam notitiam habitualemente natura in-
sitam sive innatam, dispositionem, perfectionem habitui
ἀνάλογον.

§. 14. Acquisita est quæ non immediatè, & ex solâ
illâ intellectus perfectione habetur, sed aliunde demum com-
paratur & acquiritur v. g. ex testificatione hominum, qui
DEUM credunt, invocant, per eum jurant, eum testem &
judicem advocant. Vel etiam ex intuitu hujus universi per
consequentiam pronam etiam simplicioribus obviam. Vel
denique ex intuitu hujus universi per certas demonstratio-
nes ex natura petitas aliquid de DEO docent, confirmant
& contra Atheos defendunt. Ubi triplex solet enumerari
via (1) causalitatis, ubi ex effectibus demonstratur prima
omnium causa DEUS, & certa DEI attributa (2) eminentiæ
& perfectionis, ubi ex perfectionibus creaturarum colligitur,
similes, & quidem longè eminentiori modo, esse in Creatore
(3) negationis, ubi imperfectiones in Creaturis deprehen-
sas à perfectissimo Ente DEO removemus.

§. 15. Est vero naturalis illa Theologia imperfectior
& ad salutem insufficientis, quia nec medium reconciliationis
cum DEO certum suppeditare, nec cultum DEI perfectum
præscribere potest aut præstare.

§. 16. Hinc missâ etiam naturali Theologiâ agemus
de revelatâ. Unde etiam ea quæ ex lumine naturæ, vel pla-
nè non, vel etiam non satis innotescunt omnibus, hauriri pos-
sunt & debent.

§. 17. Dicitur verò hæc Theologia revelata non ob
qualemcumque cujuscumque manifestationem factam. Ita

enim & naturalem Theologiam DEus manifestavit Rom. 1. vers. 19. 20. Sed propter specialem quendam & supernaturalem revelationem, qua manifestavit hominibus DEus partim ea, quæ etiam ex lumine naturæ possunt innotescere v. g. DEum esse, DEum esse unum, bonum, justum &c. partim etiam res latentes & occultas, quæ ex lumine naturæ prorsus innotescere nequeunt v. g. mysteria fidei.

§. 18. Quibusdam DEus immediatè revelavit ea quæ prædicarent & scriberent v. g. viris Θεοπνεύσις 2. Petr. 1. 21. & inde horum Theologia dicitur immediatæ ἐμάμψεως. Qui vero vel ex ore vel ex scriptis horum Θεοπνεύσις suam haurere vel hauriunt theologiam, horum Theologia dicitur mediata ἐμάμψεως qualis est nostra, quam ex S. Scriptura tanquam verbo immediatè revelato haurimus.

§. 19. Est igitur nostra Theologia revelata. Habitus practicus è Scriptura revelata ea omnia tradens, quibus homo peccator ad vitam æternam pervenire potest.

§. 20. Qui scientiam practicam vocant, non volunt, ex principiis per se notis & evidentibus eam conclusiones deducere & demonstrare sed tantum eam ex principiis certis conclusiones certas inferre, & sic demonstrationes conficere. Quid enim Scripturâ revelatâ à DEO certius esse potest?

§. 21. Dicitur practica, quia omnes ejus conclusiones sunt practicæ i. e. præscribentes quid agendum vel omitendum, si non formaliter, saltem virtualiter.

§. 22. Finis Theologiæ internus est res revelatas accuratè cognoscere, explicare, confirmare & defendere. Externus contra distingvitur in intermedium & ultimum. Intermedius est fides, cujus fructus sanctimonia vitæ. Ultimus est salus æterna hominum, sive fruitio DEI æterna.

§. 23. Sub-

§. 23. Subiectum operationis quod per fidem ad fruitionem DEI perducendum, est homo peccator.

§. 24. Causa efficiens, quæ ideo Scripturam revelavit ut homo peccator per fidem salvetur, est DEUS trinunus. Impulsiva interna est ejus bonitas, externa meritum Christi Rom. 3--24. Sed fide apprehensum Ephes. 2--8. quæ fides per verbum & Sacramenta producit & confirmatur Jac. 1. 21. Tit. 3. 5.

§. 25. Objectum Theologiæ constituunt omnia in Scripturis à DEO revelata, quæ solent distingvi in credenda & agenda. Credenda alias vocantur Articuli fidei, qui non uno modo rursus distingvuntur. Credenda & agenda dicuntur objectum materiale: revelatio vero eorundem dicitur objectum formale quia voluntas hominum piè afficitur & pulsatur ut assensum fidei divinæ intellectui imperet.

§. 26. Articuli fidei distingvuntur in puros & mixtos. Mixti sunt qui ex lumine naturæ & ex revelatione cognosci possunt. Puri contra qui non nisi ex revelatione supernaturali innotescere possunt.

§. 27. Deinde distingvuntur in fundamentales & non fundamentales.

§. 28. Fundamentales dicuntur qui salvâ fide & salute vel non ignorari vel certe non negari possunt. Res illa cui fides innititur dicitur fundamentum reale & substantiale fidei, estquè Christus nostræ salutis causa. Doctrinæ verò de Christo quæ Salvâ fide & salute nec negari nec ignorari possunt, dicuntur fundamentum fidei dogmaticum.

§. 29. Fundamentales distingvuntur in primarios & secundarios. Primarii sunt, qui Salvâ salute nec negari nec ignorari possunt: secundarii sunt qui Salvâ salute negari nequeunt, si vel maximè Salvâ salute ignorari queant.

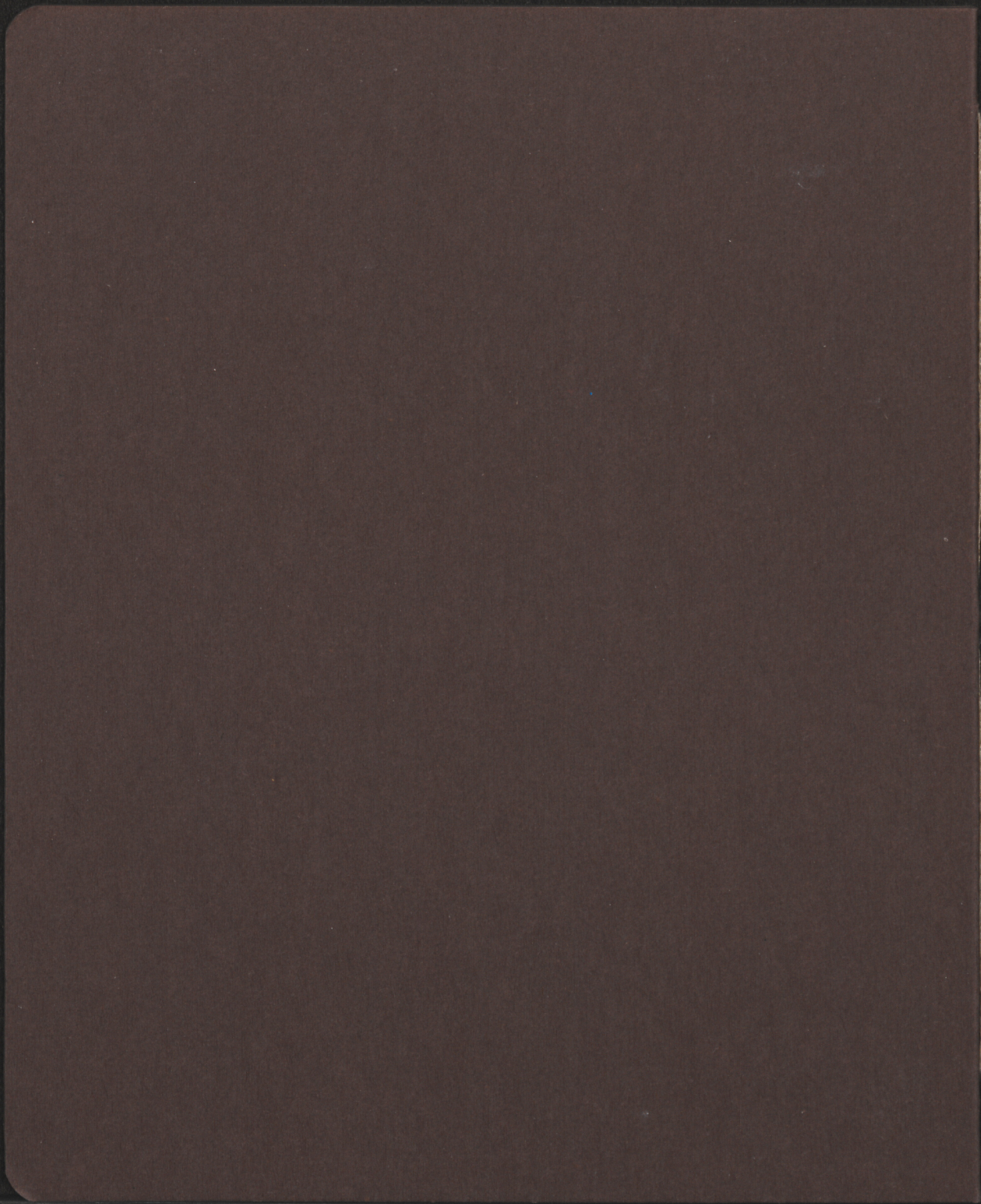
§. 30. Ar-

§. 30. Articuli fidei non fundamentales sunt qui Salvâ salute & ignorari & negari, vel certè in utramqve partem disputari possunt.

§. 31. Et hinc Theologia revelata est habitus supernaturalis, qui producit assensum fidei supernaturalem. Et quamvis hodiè non in momento infundatur habitus Theologiæ, sed actibus præviis gratiæ viribus elicitis & per operationes Spiritus Sancti comparetur, tamen rectè vocari potest habitus *θεόςδοτος*, quia non propriis hominis viribus, sed per gratiosum Spiritus Sancti concursum demum acquiritur.

§. 32. Methodo utemur, quam Antecessor noster Dn. D. König in præfatione ad Lectorem accuratissimam & ob continuam articulorum cohæsiõnem memoriæ discen-
tium apprimè accommodam judicavit, nempe analytici, visuri (1) quæ ad finem (2) quæ ad sub-
jectum operationis (3) quæ ad causas & media pertinent.

§. 23. Subjectum operationis quod p
tionem DEI perducendum, est homo pecca

§. 24. Causa efficiens, quæ ideo Scri
vit ut homo peccator per fidem salvetur, est
Impulsiva interna est ejus bonitas, externa
sti Rom. 3--24. Sed fide apprehensum Ep
des per verbum & Sacramenta producitur
Jac. 1. 21. Tit. 3. 5.

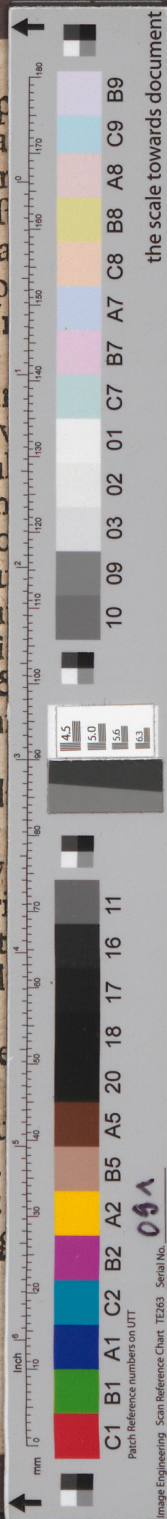
§. 25. Objectum Theologiæ constituitur
pturis à DEO revelata, quæ solent distingui
agenda. Credenda alias vocantur Articuli
uno modo rursus distinguuntur. Creden
cuntur objectum materiale: revelatio vero
tur objectum formale quia voluntas hominu
pulsatur ut assensum fidei divinæ intellectu

§. 26. Articuli fidei distinguuntur i
tos. Mixti sunt qui ex lumine naturæ &
cognosci possunt. Puri contra qui non n
supernaturali innotescere possunt.

§. 27. Deinde distinguuntur in fund
fundamentales.

§. 28. Fundamentales dicuntur qu
lute vel non ignorari vel certe non negari
illa cui fides innititur dicitur fundament
stantiale fidei, est quæ Christus nostræ sal
etrinæ verò de Christo quæ Salvâ fide &
nec ignorari possunt, dicuntur fundame
maticum.

§. 29. Fundamentales distinguuntur
secundarios. Primarii sunt, qui Salvâ
nec ignorari possunt: secundarii sunt qui
ri nequeunt, si vel maximè Salvâ salute i

frui-

vela-

mus.

Chri-

æ fi-

natur

Scri-

da &

i non

la di-

dici-

tur &

mix-

tionē

tionē

c non

& fa-

Res

sub-

Do-

negari

dog-

ios &

negari

negan-

ant.

Ar-